

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w Częstochowie

**PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE
COPYRIGHT RESERVED**

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

Cena prenumeraty: Miesiącznie i odnoszeniem do domu lub przesyłką pocztową Mk. 6,00, bez odnoszenia Mk. G.
Cena pojedynczego numeru 30 fenigów.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rękopisów nadanych redakcja nie zwraca.

Ratyfikacja pokoju.

Cztery lata krawaliły się państwa ententy nad pokojaniem potęgi Berlińskiej. Pokonały tą wreszcie. Nasiliły Niemcom pokój bardzo dla nich bolesny, jakkolwiek twierdząc odręgały potęgi niemieckie. Cztery państwa "główne" kombinowały ten pokój, a więc spełniły się warunki potrzebne do spisania protokołu ratyfikacyjnego i wprowadzenia w życie traktatu pokojowego.

I otóż stolimy wobec rzeczy niezrozumiałej, wręcz dziwnej: Ententa odwróciła wprowadzenie w życie pokoju. Jut przynajmniej dalszej razy oznaczało "dokładnie datę wprowadzenia w życie traktatu pokojowego. Za każdym razem data ta przesuwana na czas późniejszy. Świeże żądania zapowiadają termin bliski, tylko niewiadomo czy zapowiedź ta będzie wykonana.

Jakie powody zniechęcają główne mocarstwa do odniesienia terminu wykonywania traktatu? Krata na ten moment rzecz jasna; najbardziej poważną jest, iż główne mocarstwa nie poszły jeszcze doatecznych przygotowań, aby natychmiast obudzić tereny plebiscytowe swoimi wojskami.

Być może, że to jest powód największy, jakkolwiekdziwna jest rzecza, że takie potęgi organizacyjne, jak Anglia, Ameryka i Francja nie postarały się wobec oświadczenie konfederacji wojskowej i o tego powodu utrzymują, wykonanie najbliższego aktu światowego, jakim jest pokój wersalski.

Niektórzy dopatrują się w temu intrigenie niemieckie. Wpływ niemiecki na gospodarczo-finansowe koła współczesnego świata nie zostały przez wojnę zmienione. Działają one ciągle w ośrodkach finansowych i zobia swoje. Międzynarodówka finansowa jest dość silniejsza niż międzynarodówka robotnicza. Obok ideologii Marks'a działa ideologia Rothschildów i innych mocarzy finansowych, którzy mieli zawsze stabilitę Niemiec. Stabilność do Niemiec mają stała za granicą i finansów tydiony, a wiadomo jaką potęgę finansową są sydły w Stanach Zjednoczonych i Anglii.

Z tego powodu płacze się wciąż pogłoska, że "któś" pomaga Niemcom wydłużać się z obyczajem niedoli. Stąd przewlekłe realizacji traktatu pokojowego. Niektórzy ilią za "kogo", co może przejść tak nagle, jak tegorocznego zima. Niedola ludzka w 6-ym roku wojny rośnie, tu i ówdzie pokazują się język potaru rewolucyjnego, a wtedy traktat wersalski byłby iżatwio tylko dwurtka papieru.

Ale to wssytko są pogłoski, spełnione i domysły, bo ktoś naprawdę może zbadać ten tajemniczy kociot, gdzie się smaki obecnie międzynarodowa polityka. Kto zbadanie może i podprądy wszystkie wpływy, które działają na ludzi, wyrysowujących nową kartę świata?

Faktem jest tylko to, że traktat pokojowy z niewiadomo jakich względów nie wejdzie w życie, chodżetek ilijonów ludzi oczekują tego z nieznaniem, jako ważnego aktu w historii likwidacji wojny światowej.

Dla Polski udziałanie realizacji pokoju jest wprost katastrofalne. Ze wszystkich stron świata nasze granice są gigantem. W nadanie państwo nie

wysyga się tak głęboko postanowienia traktatu wersalskiego jak w Polsce. Od jego wykorzystania nasza była po prostu zatrzyta. Nie możemy się zatrzymać w tądro strone, bo nie wieśmy co się stanie na zachodzie i w jakich warunkach przyjdzie nam ustalić nasze zachodnie granice.

A na pojedynko wisi nad Polską chmura. Ta chmura jest troska nie tylko nasza, ale także (może jednak nie całkowita) ententy. Te armia niewiadomo czego — von der Goltz czy Bernstorff — są Hindenburg i Ludendorff. Niewiadomo, co z tej chmury wystrzelili: piorun, czy tylko pusta pogroźka straszanej pieśni krzyżackiej. Ale chmura wisi, o niewiadomym napięciu. Trzeba się mieć przed oczami na baczenie. Tym nad Bałtykiem tworzy się obóz nowojukierski, grzący dla demokratycznych Niemiec (o ile one za w ogóle demokratyczne), grzący dla Rosji i dla nas. Cała prata ententy blada zaleśnie z tego powodu, pedałując swerzy, aby "coś" z tym Niemcami zrobiły, ale za razem nicma z tego bindania zadnego rezultatu. Od czasu do czasu zwarcia się jakimś czym na Bałtyku, czym oni porządku nad Bałtykiem nie zrobiły? Dla Polaków to ponowne przedsięwzięcie jest bardzo skomplikowane. Należałoby o nim trochę podyskutować, oczywiście nie publicznie.

Ententa mogliby dwoma radykalnymi pociągnięciami zrobić grząco w porządek nad Bałtykiem: pohńną awiąz armię w głębi Niemiec i 160 dywizji, dopóki p. von der Goltz nie opuści swojej kryjówki i przeprowadzi granitową blokadę Niemiec. Były to pomiędzy wskomieniem wojny, ale lepiej z Niemcami teraz skończyć, niż nieudeydomieniem podjęcia ich buta i zaszczytu ich do rozwantu. Ententa popełniła fatalny błąd, że nie zakonczyła wojny i nie podydzieliła pokój w Berlinie. Były to pokój skutek i pewny. Czas jessze ten błąd naprawić, tembarając, że to Niemcy, podające akcję nadbałtycką, są tą stroną, która właśnie zwraca uwagę na błędy zawiązane broni.

I myśmy w czasie dziejów popełnili kilka razy elektryk błąd w stosunku do Niemiec. Nie mieliśmy edwagi, aby akcja skończyła się nimi radykalnie. Na własne skórki odeszliśmy krawawo skutki naszego niezdysygnowania. Oby się historia nie powtarzała, bo Niemcy zawsze pozostały kryzyskami.

Odezw

Polskiego Towarzystwa Pomocy dla Ofiar Wojny.

Rodecki i Rodec!

Na segerze miedziancego dniażów naszych wbiła sprawiedliwość gdańską.

To, co przemoce, powaliwszy na ziemię, pograbsza i rozebraną, powstaje z grobu i rosnął długie lat dniażtaki grotu się w jedna wiek i silną całość.

Ku szczęciu naszemu, ku bespieczeniu od tyranów całego świata.

Unoszą się wlecz serca nasze ku górze, rozpierają się radości serca nasze, myśl dniażtyną i dniażcą z pod stop tronu Świętego Wschodniego. Źródła milosierdzia i sprawiedliwości na niebie, kierujące się do tych na ziemi, którzy bohaterami wysiłkiem amylą hanbę wielkiej zbrodni, jakiej podobnej w tych, co rozbiorzy kraju naszego, reamarach i tragicznością naszego państwa dla świata nie znają dniaje.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petitowy jednostronny na 1 kol. 2,00 mk na II i III kol. 1 mk 50 fen., na IV kol. 75 fen.

Ogłoszenia drobne po 20 fenigów za wyraz.

Adres Redakcji i Administracji: CZESTOCHOWA, ul. Panny Maryi № 38
Telefon № 50. Skrzynka pocztowa № 25

ki powrócił do niej po wiekowej niewoli. By, co szatan od nas odgryzł, połączono znowu zęstki z nimi wla Boga.

Aby od tego nie dąpięć, nikt nie naszyce nas wręcz nie szczyż zadnych wysiłków i, nie zdolawszy brutalnie przemoca zaniesi i złamać obsiągającego ten kraju dzialnego ludu, usiądzie droga sztigą słowem i drukiem skarcić czystą polską ięgo duszę.

Unicestwicie to piekielne jego zamiaty. Fałszowi jego umożliwieć nam przedstawiać prawdę.

I dostarczając środków materialnych, dopomogę do tego, by so rychle zostało lud śląski świecony, czem jest ta spettwarzna przes wregi Polaka.

Słąsk naszbyć być musi.

Niemiec z ceszogodnych progów Śląska nasi się nazwane wynieść przed.

A patrząc na to wiecznie z góry nie edworek na troszki Boga".

Warszawa dnia 14 Listopada 1919 r.

Komitett Towarzystwa: Alfons Parczewski, Aleksander Babiszki, Stanisław Belski, Józef Evert, Wł. L. Evert, Aleksander Heßlich, Tadeusz Kraushar, Zofia Lelewłowa, Felicja Lierow, Konrad Niedzwiedzki, Melania Parczewska, Józef Rotek, Józef Siewierko, Włodzimierz Stojewski.

Polskie Towarzystwo Pomocy Ofiarom Wojny (Szpitaina nr. 6).

Sprawa konferencji międzynarodowej.

"Tempo" w artykule wstępnych pisze na temat debat w angielskiej labi gminie, że będą one niemierne interesujące, jeżeli Lloyd George skorzysta z nich dla ścisłego określenia swych planów politycznych, które nascilicował już w swojej mowie w Guildford, w kw. wie, kiedy wywołała silne wrażenie w Konstantynopolu.

Sprzymierzenicy, pisze "Tempo", nie powiejsi jeszcze żadnych decyzji, i nie mogą się zadeywować, dopóki Stany Zjednoczone, przynagiane przez Angię do przyjęcia mandatu na wehodzie, nie poswolą ponad swych szmarów. Ogólnie będzie

widoczny Lloyd George'owi za ujawnienie swych poglądów osobistych w sprawie przyszłości cieśniny i Azji Mniejszej. Jednak nawet problem ten nie będzie rozstrzygnięty, w każdym jednak razie uszyka oświadczenie.

"Tempo" przypomina, że Lloyd George powiejsi nowy projekt w sprawie konferencji międzynarodowej na wyspach Kiażackich, gdzie przedstawiciele państw związanych sprzymierzeniowych będą badali ręce regnacji i piki i piaski, których konferencja pokojowa nie była zdecyna rosztygred.

— 10 —

Powstanie chłopskie w Rosji.

Parzy, Radujet, et warsz. Wiedząc ostatnie wiadomości o Nikolaevie, wybuchło powstanie chłopskie przeciw emperatorowognardziom w okolicy Borysoglebska. W Brjanskim rozpoczęły robotnicy powstanie, które popali pod kolesie samab 14 eszwońcej armii. Jednocześnie wybuchły ryby rewolucyjne w guberniach ka-

inskiej i sierpuchoviaj, estatuo w guberni moskiewskiej. Powstały szukaj polażenia z armią ochotniczą na pełnudi. Bolszewicy są szmusieli wyciągnięty z tego powodu pułki i frontu. W południowej Rosji organizowały się pożownie związku związkowe robotnicze, zduszone przez bolszewików.

Skandal kolejowy w Wilnie

15 b. m. w Wilnie odebrał sobie życie komendant kolei wojskowych litewskich, kap. Hellebrandt. Ształ ten był niejako epilogiem osiągniętej niesłychanej gospodarki na kolejach wojskowych na wiele lat przyszłości zarządzona przez siebie.

Aprobowanie Wilna i całego kraju przysiągała (statnio wszelkim postulatom) Polityka p. Gordziakowskiego szefa "Aprobino waszowem", który od mawiał stale wszelkiej pomocy żywiołowej Litwie. Kierowała celu aprobacji tego kraju za toru szumigłów. Koleje w dniażtiale tej pracowały bardziej gęsto. Urządzyły nawet nie mówiąc już o ludziach, na których swoje dęputaty nie cztymy. Wiele nie (natomiast w wolnym czasie) można było w Wilnie doznać po części parkarskich to, nawet o czasie Warszawa dawno zapominala, że wyciągnimy tylko o cukrze i mleku skrzecie (v. i. n.).

W dowosach tych gęsto wiele dogospały sztuczlerem koleje. Natomiast brakie w całym Wilnie drzewa, żal, że stolica Litwy siedzi w lasach i klinach.

Sledztwo wykryło rzeczy skandaliczne, ilustrujące nietylko korupcję pracowników, ale i niedostatek gospodarki władz wojskowych. W lipcu i sierpniu urzędy kolejowe salakoły były ofertami kuełów drzewnych, czerwujących drzewa suche i dobre po 300 do 400 rb. za szafę szesnastkę, jednak w latach nascie odnaleźły te ceny jako bezględne za wysokie. Mimo, że licheniety litewscy nie miały wyżornej opalonej są drzewem do późnej jesieni nie zgromadzono prawie wcale drzewa.

Dopiero w listopadzie uderzone na alarm. Do poszczególnych sekcji gospodarczych nadzorzy rokazy kierowania drzewa za wszelką sadzą, gęsto, przes co pp. dzis zapisałytych dwieście ib. za szafę nie należy do

Teatr Paryski.

Program od środy 19-go Listopada 1919 r. i dni następnych.

3-ia SERJA

Hr. Monte-Christo

w 6-iu wielkich aktach

według nieśmiertelnego Al. DUMASA (ojca) z udziałem najwybitniejszych artystów teatru „VANDVILLE“ Mlle Nelly Camson, L. Mathot, teatru „GYMNASE“ L. Celas i Garat w Paryżu.

POCZĄTEK PRZEDSTAWIEŃ W DNI POWSZEDNIE O GODZINIE 5-ej, 7-ej i 9-ej WIECZOREM W ŚWIĘTA
I NIEDZIELĘ O GODZINIE 3-ej, 5-ej, 7-ej i 9-ej WIECZOREM.

Orkiestra Sekstet Artystyczny pod dyr.
p. JERZEGO BURSIKA

CENY MIEJSC: W loży kupon 5 mk., Krzesło
parterowe 4 mk., Miejsce na galerji 2 mk. 50 f.

Passe-Partout i bilety ulgowe przed arze-
dowych i przeswytach nie ważne.

BILETY NABYWAĆ MOŻNA WCZEŚNIEJ. UPRAZSZA SIĘ PUBLICZNOŚĆ O PUNKTUALNE PRZYBYWANIE.

Teatr „ODEON“

Program od piątku 22-go do poniedziałku 24 Listopada r. b. włącznie.

Dla dzieci wejście wzbronione!

Wielki podwójny program!

Królowa humoru i śmiechu!

Głośna jedynaczka króla szmalcu

OSSI OSWALDA

w niebywalej 3-ch aktowej farsie

ŚWIEŻO UPIECZONA MILJONERKA

Bajeczna wystawa! — Wspaniała gra! — Sensacyjne sceny!

Chwila Zapomnienia

Wybitny dramat życiowy w 3 akt. z Ebbą Thomesen Primadonną Królewsk. Teatru w Kopenhadze w roli głównej.

ANONS: Wkrótce „Złote Runo“ z królem ekranu Gunnar Tolnaesem w roli głównej.

częstochowa | Olejarnia Polska | III ALIAJA № 54

Pragniemy do wybitia siedzieć lniane, rzepak i wszelkie nasiona oleiste, oraz kupuje
takowe płacąc ceny najwyższe. Jednocześnie poleca gospodarstwu własnego wyrobu.

SAMOCHODY CIĘŻAROWE 20 TONOWE
kolejki benzynowe
AUSTRO-DAIMLER
Dom Handlowy Zdzisław Rylski
Częstochowa, II Aleja 20, — Telefony № 186 i № 187.

SWIERZBE „MASC P-RE HEBDY“
usuna w ciągu 3 dni mydlem
usuna przed powagi lekarskie
Latwo się wciera, ma przyjemny zapach, nie plamie bielizny i jasnąta
Zząć w aptekach i sklepach tylko „MASC P-RE HEBDY“ z
świerzbowcem na etykietce. Skłonka na 1-8-12 osób. Tow.
E. Hebdy 1 B-ka Warszawska, Mleczarna 18 tel. 1-37. Działka
od świątobrzbi i parcho „Ewelini Hebdy“.
Skład na Częstochowę M. Neufeld, Skład Apteczny.

Redaktor i wydawca F. D. Wilkoszewski.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gofica Częstochowskiego“

Dr. Natalja Neufeld

otworzyła pracownię zanalityczną dla badań lekarskich
(analizy moczu, płucociny, krwi, soku żółatkowego itd.)
PRZYJMUJE W CHOROBACH DZIECIĘCYCH I WEWNĘTRZNYCH
od 4 do 6 po pot. Obecnie II Aleja 33.

Ogłoszenie.

Wszyscy byli urzędnicy wojskowi Kontroli
Rachunkowej b. armii zabiorczej do lat 60,
który nie pełni jeszcze służby w Wojsku
Polskim, mają się w ciągu dni 14 tu zamie-
dować, w idących Intendanciach Okręgów
Generałnych i złożyć swoje dokumenty z gogl.
uwierzytelne odpisy.

podpisano
J. Leśniewski gen. por.

Rozporządzenie.

Na mocy dekretu z dnia 11 kwietnia
1919 r. zarządza się co następuje:
W uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 7
kwietnia 1919 roku, zatwierdzającego wypiek i
sprzedaż biurowej i detalicznej wszelkiego
rodzaju ciast deserowych i drożdżowych, ca-

stek, tortów, paczków, babek, maszorków za-
brańią się:

Wypiek i sprzedawany wszelkich
innych potrawnych ciastek i ciast, tak
zwanych: pişki, paluszki, bezów, pasztec-
ków, nouga, pierników i innych pod wszel-
kimi postaciami i nazwami.

Wypiek niestosowanego się do niniejszego
rozporządzenia będą karani w drodze admini-
stracyjnej ureztem do 3 miesięcy, lub
grzywną w wysokości 50,000 marek.

Pozatem znalezionego ciasta lub przygoto-
wanego co wypiek zapasy surowych produktów
ulegają konfiskacie.

Rozporządzenie oznacza obowiązujące z
chwilą ogłoszenia.

Szef Urzędu L. Ptasiński.

Warszawa, d. 25 września 1919 r.

Przychylnie i zgodnie z przesłaniem.

Kierownik literacki Jan Barylski.